

'Hagelkruis
bij Hilleslagen
(3^e kruiswegstatie)

KRUISWEG LANGS 14 WEGKRUISEN

coronaproof bezinnend wandelen
door het Heuvelland (10 of 16 km)

Van de kruisweg van Aad de Haas in het kerkje van Wahlwiller
naar het kruiswegpark aan de rand van het Vijlenerbos (6 km)
Daarna 10 km terug via Lemiers naar Wahlwiller
(eventueel laatste 6 km met de lijnbus)

Stichting
Pelgrimswegen &
Voetpaden

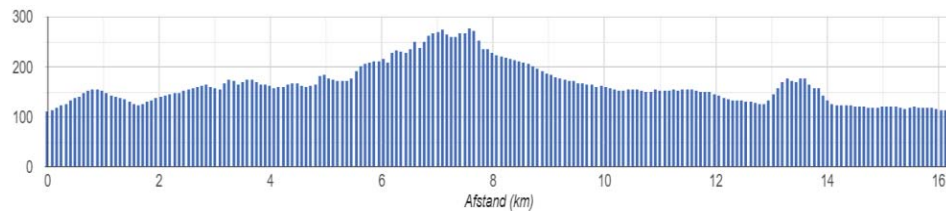
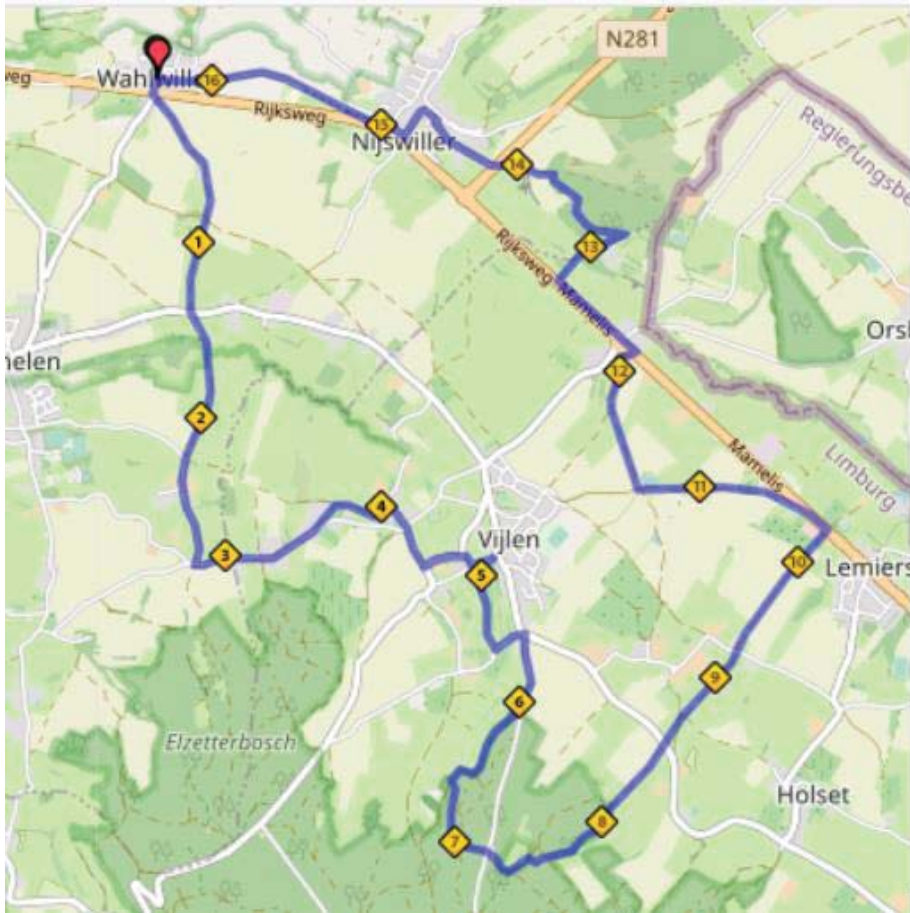
De **Stichting Pelgrimswegen & Voetpaden** organiseert (*in normale tijden!*) een tiental groepswandelingen per jaar naar 'heilige plekjes' in met name Zuid-Limburg en de grensstreek. Als uw e-mailadres bij ons bekend is, sturen we u regelmatig actuele berichten. Meld u zich aan via info@spvlimburg.nl.

De SPV geeft ook pelgrimsgidsen uit om ook individueel op tocht te gaan: naast routebeschrijvingen is er speciale aandacht voor religieus-cultureel erfgoed onderweg.

Kijk voor meer informatie op www.spvlimburg.nl

Dit boekje (€ 2,50) en andere (pelgrims-)literatuur is verkrijgbaar bij Kloosterboekwinkel Wittem, Wittermer Allee 32, 6286 AB Wittem. tel. 043 450 2332 - www.kloosterboekwinkelwittem.nl

- Na 6 km: Kruiswegpark Vijlenerbos
- Na 7,5 km: Boscafé 't Hijgend Hert (*in coronatijd vr, za en zo: take away*)
- Na ruim 10 km: bushalte lijn 350: Aken-Lemiers-Wahlwiller-Maastricht
- Na 13 km: Abdij St.Benedictusberg (tevens bushalte lijnen 350 en 43)

Dit klooster is in 1922 gebouwd door Duitse Benedictijnen die tijdens Bismarcks Kulturkampf uit hun land verdreven waren. Omdat enkele kloosterlingen met het nationaalsocialisme sympathiseerden, raakte het klooster in opspraak en moesten de monniken na de oorlog Nederland en deze abdij verlaten. Na diverse bestemmingen werd Mamelis in 1951 weer een abdij: 13 benedictijnen uit Oosterhout gingen er wonen. Een van de bekendste was Hans van der Laan (1940 – 1991), die als architect in de 60-er jaren niet alleen de kerk ontwierp, maar ook in dezelfde strakke stijl alle meubilair, liturgische kledij en voorwerpen.

Als de deur open is, kunnen we – in stilte – de crypte bezoeken (linksom) of in de bovenkerk een dienst bijwonen. Ze zijn in het Latijn, zoals de noon om 14.00 uur en de vespers om 17.00 uur. Voor meer informatie: www.benedictusberg.nl.

Vanuit de abdij lopen we het kerkplein weer af. Waar de oprijlaan begint, gaan we tussen een lantaarnpaal en een kei scherp rechts een dalend bospaadje op. Na 20 m gaan we linksaf en 30 m verder op een Y-splitsing rechts omhoog. Op een schuine T-splitsing gaan we links verder omhoog. Dit pad volgt op afstand de bosrand en biedt uitzicht op het Sinselbeekdal links. We komen op een breder pad en gaan op deze T-splitsing links naar beneden en lopen via een holle, vaak drassige weg het bos uit. We steken beneden de provinciale weg Nyswiller-Simpelveld over en lopen aan de overzijde rechtdoor, langs een voormalig schoolgebouw **Nyswiller** in.

Links ligt kasteel Nyswiller uit de 14^e eeuw. In de loop der tijden heeft het talloze eigenaren gekend. In 1935 werd het een klooster van de franciscanessen van Heythuysen. Vanaf 2008 is het particulier bezit.

We blijven rechtdoor lopen tot op een T-splitsing bij de Sint-Dyonisiuskerk. *De patroonheilige is de naamgever van het dorp geworden: 'Wilra sancte Dionysii'. Hier zou al een jachtkapel zijn geweest van Karel de Grote.*

We wandelen links langs de kerk en na een pleintje slaan we linksaf, steken via een brug de Sinselbeek over en gaan na ruim 100 m langs een pleintje rechtsaf de Schulsbergweg in. Bij huisnummer 12 gaan we links een kort voetpad omhoog, dat vlak voor de provinciale weg afbuigt naar rechts. Dit kaarsrechte weggetje over de voormalige trambaan Vaals-Maastricht brengt ons na 1 km bij ons startpunt: het kerkje van **Wahlwiller**.

Het vertelt dat hier in 1919 door een verdwaalde kogel Wiel Heuts op 12-jarige leeftijd om het leven is gekomen. Zijn vader heeft dit kruis hier opgericht. Het kruis is in 1934 herplaatst en in 1984 vernieuwd.

We gaan hier rechtdoor en steken een verharde weg (Harles) over en volgen nu ook een blauwe route die ons via een karrenspoor brengt naar de Rijksweg Maastricht-Vaals bij **Lemiers** (dat rechts van ons ligt).

We kunnen hier de bus nemen terug naar Wahlwiller (lijn 350, die doorrijdt naar station Maastricht) of met lijn 43 naar Heerlen gaan.

HET LAATSTE STUK NAAR WAHLWILLER (nog 6 km)

Om de wandeling te vervolgen gaan we links over het fietspad langs de Rijksweg en nemen 150 m verder, vlak voor een smal wit huis, het straatje schuin naar links. Na plm. 1 km nemen we de eerste veldweg naar rechts en komen na 800 m bij de Rijksweg. We gaan even naar links en steken bij een fietshokje met bushalte over. Aan de overkant gaan we naar links langs de rotonde. Rechts ligt de buurtschap **Mamelis** met enkele prachtige oude huizen.

Wij blijven echter op het fietspad langs de Rijksweg en lopen door tot de toegangsweg naar **Abdij St.-Benedictus-berg**, die we rechts op gaan. Ook hier zijn bushaltes van lijn 350 Aken – Maastricht.

Bezinningstocht langs veertien wegkruisen

Deze tocht is in 2015 door de SPV uitgestippeld om op Goede Vrijdag te wandelen in de geest van de klassieke 'kruisweg' langs de 'staties' van Jezus' lijdensweg. Veertien kruisen staat symbool voor deze momenten; steeds is er een korte tekst ter bezinning. Uiteraard kan men die ook pas overwegen na aankomst bij de 14 kruiswegstaties in het Vijlenerbos.

Over de wegkruisen zelf geven we soms enige informatie, tenzij die ter plekke op info-bordjes staat. Wie meer wil weten, verwijzen we naar twee websites: www.wegkruisen-chriswillems.nl en www.veldkruus.nl

Zorg voor goed schoeisel, want paden kunnen nogal drassig zijn!

STARTPUNT CUNIBERTUSKERK WAHLWILLER

Dit kerkje werd voor het eerst vermeld in 1213; de nog aanwezige breukstenen zijn uit die tijd. De huidige kerk stamt uit 1628 en is een van de weinige éénbeukige zaalkerkjes in originele staat in Nederland.

Het kerkje is vooral bekend door de kruiswegstaties en muurschilderingen uit 1946 van de toen omstreden Rotterdamse kunstenaar Aad de Haas, een man uit het kunstenaarsverzet, die aan het eind van de Tweede Wereldoorlog in Zuid-Limburg was ondergedoken.

Hij schilderde de personen uit het Lijdensverhaal op onconventionele wijze. De strijd tussen voor- en tegenstanders leidde in 1949 onder druk van de kerkelijke overheid tot verwijdering van de 16 kruiswegstaties. Pas na de kerkrestauratie in 1981 gaf het bisdom toestemming om de kruiswegstaties terug te plaatsen. Vanuit het voorportaal van de kerk zijn ze achter een hekwerk te bezichtigen. Daar liggen ook informatiefolders en er zijn fotokaarten te koop.

Vanuit het kerkje van **Wahlwiller** komen we meteen, op de hoek bij het toegangspad, langs het **eerste wegwijk**. *Vermoedelijk is dit een Missiekruis uit ca 1870; in 2007 is het geheel gerestaureerd.*

1. Jezus wordt ter dood veroordeeld.

Ze hebben Hem eindelijk klein gekregen,
in de verdomhoek getrapt,
verbannen uit het land van de zon,
achtergelaten in het donker van de angst.

Als de massa schreeuwt om wraak, God,
laat ons dan stil zijn en voorzichtig.

We lopen rechtdoor naar de Rijksweg, steken die voorzichtig over en 40 m verder gaan we naar links. Dit asfaltweggetje wordt een hol paadje omhoog. We passeren een bankje onder een boom met een leuk vogelhuisje. We komen op een kruispunt met rechts een parkje (de Gulkoel) met het **tweede wegwijk**. *Het is in 1986 geplaatst door de gebrs. Deckers. Het parkje was er al eerder; er hangt een eerbetoon aan Huub Maassen, die het vanaf 1981 verzorgde..*

2. Jezus krijgt het kruis op zijn schouders

Je krijgt een kruis te dragen.

Je had er niet om gevraagd. Je had het niet verdiend.

Het wordt je aangedaan. En je bent sterker dan gedacht.

Wanneer een mens een kruis krijgt opgelegd,
laat er dan kracht zijn, God, ergens vandaan.

We gaan rechtdoor en dalen af naar een verkeersweg met rechts het **derde wegwijk**. *'Anno 1794' is het jaar van plaatsing; de betekenis van de letters is onbekend. De hoogte van het kruis doet vermoeden dat dit een 'hagelkruis' is: om te bidden dat gewassen niet door hagel beschadigd zouden worden.*

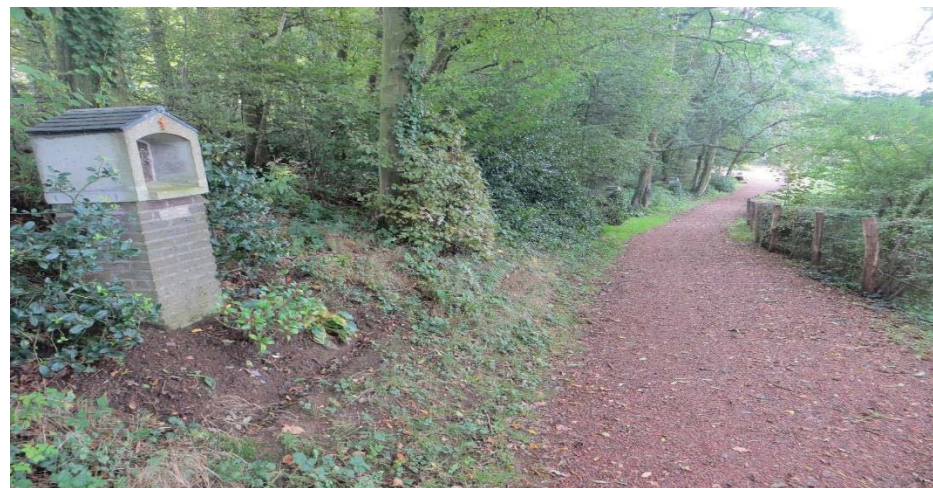
3. Jezus valt voor de eerste maal onder het kruis

Hij bezwijkt. Omstanders zien het.

We houden de lijdende op afstand.

We zetten de televisie uit. Het is geen gezicht:
een stervend kind, terwijl je zit te eten.

Sta niet toe, God, dat wij de ogen sluiten
voor de diepe ellende waarin velen verkeren.

TERUGWANDELING eerst naar een pauzeplek... nog 1,5 km

We gaan direct na het Mariabeeld de trappen links omhoog. Direct na de treden gaan we naar rechts langs het Milleniumbosje. Dit pad langs de bosrand met mooi uitzicht rechts komt uit op een kruising, waar we naar rechts gaan, de gele route volgend. Nadat dit pad een bocht naar links heeft gemaakt gaan we op een Y-splitsing naar links en volgen nu blauwe paaltjes omhoog. Op een kruising van bospaden bij een zitbank gaan we rechtdoor en komen op een verharde weg die wij oversteken. We lopen via de parkeerplaats schuin rechts naar het **Boscafé Het Hijgend Hert**. *Normaal is het café het hele jaar open vanaf 11.00 uur. in coronatijd is op vrijdag, zaterdag en zondag boskeetje 't Vergulde Reetje open van 11 tot 17 uur (voor warme dranken en snacks 'to go').*

=====

VERDER WANDELLEN NAAR LEMIERS bushalte na 2,5 km

(van de frequente buslijn 350: Maastricht – Wahlwiller – Lemiers –Aken)

We gaan links om het café heen en volgen witte paaltjes. Bij villa Bosrust gaan we naar rechts. Hier zien we de rode, ronde tekens van Grensrouten nr 6, die we tot Lemiers blijven volgen. Op een kruising van bospaden gaan we rechtdoor en dalen af door en langs een bosrand en vervolgens door een weidegebied met rechts een mooi uitzicht op Holset en Vaals. We steken een verharde weg over en nemen rechtdoor het voetpaadje. Op een X-kruising gaan we schuin rechts en zien rechts een **wegkruis**.

Via opnieuw een draaihekje en een afgerasterd paadje door de wei komen we op een straatje. We gaan links de sterk stijgende Groenenweg op en komen bij een statige villa met een grote linde. Ertegenover staat het **veertiende wegwkruis**, dat tot in de 90er jaren bij de lindeboom stond. De vertaling van de Limburgse tekst luidt: 'In de schaduw van de linde vinden wij verademing; in de schaduw van het kruis vonden wij morele steun'.

13. Jezus wordt van het kruis gehaald en in de schoot van zijn moeder gelegd.

Moeder en zoon weer samen.

Voor hem is het lijden voorbij; voor haar niet.

Er is niets meer dat ze kan doen.

Alleen zich overgeven aan de Eeuwige, de Levende.

God, ontferm U over allen die gestorven zijn;
over allen die geleden hebben,
die gemarteld zijn en vermoord.

We wandelen rechts van het kruis de verharde Rugweg op langs een huis waar op de muur het **vijftiende wegwkruis** hangt.

14. Jezus wordt in een graf gelegd.

Gods genadige blik heeft het lijden van de onschuldige gezien.

Hij heeft meegehuild. Hij heeft zich ontfermd.

Toen is de boom van het lijden een levensboom geworden.

Als de dood voor ons staat, God,
Laat ons dan geloven in het leven.

Na 200 m bereiken we een bosrand en lopen daar schuin naar rechts de laan op met dertien **kruiswegstaties**. Deze kruisweg kwam in 1988 tot stand; Sjef Drummen uit Heerlen maakte de reliëfs.

Dit boslaantje eindigt bij een perkje met de laatste kruiswegstaties en een **Mariabeeld**. Het monument is gebouwd na de bevrijding in 1945 door o.a. de dorpsgenoten die met kar en paard de stenen uit het bos aanvoerden. Het oorspronkelijk Mariabeeld uit 1945 heeft de tand des tijds niet doorstaan. Het huidige beeld (dat ook door Sjef Drummen is gemaakt) werd in 1966 ingezegend. Een mooie plek om te verpozen en te genieten van het panorama.

We steken over en gaan de Voortweg op, die door de Mechelderbeek gaat. We gaan verder rechtdoor en waar van rechts een weg komt, staat links het **vierde wegwkruis**. Het opschrift duidt niet op een memoriekruis, maar duidt op de Nestor Martin-fabriek in Huy (België), waar gietijzeren materialen werden gemaakt, zoals veldkruisen. Nr 1737 is het productienummer.

4. Jezus ontmoet zijn moeder Maria.

Nog even innig samen; al het andere is klein en ver.

Moeder en kind. Woorden hebben nu geen zin.

Tranen troosten en omarmen.

Wees licht in het donker, God,
voor vaders en moeders die lijden om hun kind.

We blijven ook hier rechtdoor wandelen en komen zo door buurtschap **Elzet**. Daar zien we op een driesprong het **vijfde wegwkruis**.

5. Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis dragen

Je was er niet op uit om een heldenrol te spelen,

Maar ineens kwam de onschuldige op je weg.

Je was toevallig daar. Nu draag je de boom van het lijden mee.

Wonderlijk, je wordt er zelf groter van.

God, motiveer ons en maak ons sterk,
opdat wij de schouders zetten
onder het kruis dat anderen dragen.

Hier negeren we de weg naar rechts en lopen rechtdoor naar het volgende vakwerkhuis links (huisnr 3-7 en 5). Daar tegenover staat het **zesde wegwkruis**, dat gezien het onderschrift hetzelfde is als kruis nr 4. Oorspronkelijk stond hier een houten kruis; in 1988 verving Wiel Hensgens het door dit kruis, dat op het graf stond van zijn ouders op het kerkhof van Mechelen.

6. Veronica droogt het gezicht van Jezus.

Soms kun je niets anders meer doen

dan een kussen opschudden of zweet van het voorhoofd wissen.

Veronica deed het; en zij draagt sindsdien

onwisbaar in haar hart, de blik van de onschuldige

God, moge het beeld van alle kwetsbare zieken
In ons hart een bron van leven zijn.

Verder wandelend komen we op een T-splitsing waar rechts het **zevende en achtste wegkruis** staan.

- *Het eerste is zeer oud. Het vermeldt, dat anno 1653 Meacke Koeckarts hier jammerlijk om het leven kwam. 'God troost de ziel' staat er. Op de genoemde websites is te lezen dat het om een moord gaat, een 'crime passionel'.*

- *Rechts op de hoek staat een dankbaarheidskruis, met een toelichting.*

7. Jezus valt voor de tweede maal.

Het kruis wordt te zwaar; hij valt opnieuw en ervaart hoe verlaten en alleen hij op de wereld is.

Ook de hemel dreigt. Het wordt donker overal.

Laat ons niet blind zijn, God,
voor wie onder het kruis bezwijkt.

We gaan op deze T-kruising niet naar rechts langs deze kruisen, maar linksaf, naar **Rott**. We wandelen door dit buurtschap en tegenover Hoeve Nelderhof (huisnr 14) staat een verwaarloosd **negende wegkruis**.

8. Jezus troost de wenende vrouwen.

Wat kun je nog zeggen tegen iemand die sterft?
Zeg maar niets. Alleen wie het kruis draagt, kan troosten.
De stervende ademt de laatste woorden uit,
woorden die toekomst scheppen.

God laat mensen zonder hoop
troost en medeleven ontmoeten.

We gaan schuin naar links de voor auto's verboden weg in. Op een T-kruising staat het **tiende wegkruis**; een stenen kruis waar een houten kruis voor is geplaatst. Er stond ooit een tekst onder in het dialect. Vertaald: 'Heer, geef ons kracht, geduld en macht om ons kruis zonder klagen te dragen'.

9. Jezus valt voor de derde maal.

Donkere wolken aan de horizon;
de hemel is niet meer te zien.
De aarde is hard; de mensen zijn ver.
Jezus is aan het eind van zijn krachten.

God, geef een vermoeden van uw nabijheid
aan wie dodelijk eenzaam zijn.

We gaan naar rechts en komen in **Melleschet** uit op een verhard weggetje. Hier in de bocht zien we het **elfde wegkruis**. Ook hier is een bordje met een mooie tekst verdwenen: *'Ich woos datste koams': Ik wist dat je kwam.*

10. Jezus wordt van zijn kleren beroofd.

De soldaten dobbelen om zijn kleren.
Het laatste dat hem beschermt, wordt weggenomen.
Haat en dood laten zich voelen.

De naakte die wij kleden, God,
en de hongerige die wij voeden, bent U...

We gaan naar rechts en komen op een kruising waar links het **twaaftde wegkruis** en daarboven een Mariabeeld (met Lourdesgrotje) te zien zijn.

11. Jezus wordt aan het kruis genageld.

Een laatste wreedheid, een langzame dood.
God, waarom bent U niet hier?
Een schreeuw om recht voegt zich
Bij de vele uit de geschiedenis.

Hoor, God, de noodkreet van uw mensen
en spreek een woord van medeleven en recht.

We wandelen hier rechtdoor en zien op een driesprong het **dertiende wegkruis**, dat in 2012 werd vernieuwd.

12. Jezus sterft aan het kruis.

In het uitzichtloze duister daagt toch een beetje licht.
Een mens kan wel uit de tijd vallen, maar niet uit God.
Dag moederlief, dag goede vriend.

God, wij bidden voor alle stervenden.
Wees voor hen hoop achter de einder.

We gaan hier linksaf. Vóór ons doemt hoog de St.-Martinuskerk van **Vijen** op. Waar de weg een bocht naar links maakt, gaan wij rechtdoor en lopen achter om een vaalgele hoeve naar rechts en op een T-kruising bij huisnummer 49A links naar boven. Bij een Mariabeeld met een bloemenperkje (links) gaan we niet de treden omhoog, maar maken een scherpe bocht naar rechts. We lopen tussen afrastering door een wei. Via een draaihekje komen we in het natuurgebied van de Mechelderbeek en passeren een voormalig pomphuisje.